

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/34/2023
Identifikačné číslo spisu:	6120344306
Dátum vydania rozhodnutia:	14.08.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6120344306.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Q. R., narodeného XX. H. XXXX, K., T. XXX, zastúpeného spoločnosťou WEBBER LEGAL s.r.o., Prešov, Duchnovičovo námestie 1, IČO: 50680552 proti žalovanej obchodnej spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36234176 zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., Trenčín, 1. mája 173/11, IČO: 47234679, o zaplatenie 1.668,80 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 11C/58/2020, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 24. augusta 2022 sp. zn. 7Co/66/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovanej p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Čadca (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 11C/58/2020-176 z 25. októbra 2021 žalobu žalobcu o zaplatenie 1.668,80 eura spolu s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 1.668,80 eura od 28. júla 2020 do zaplatenia z titulu bezdôvodného obohatenia zamietol. Žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Opravným uznesením č. k. 11C/58/2020-207 z 03. februára 2022 opravil označenie žalovanej a jej právneho zastúpenia.

1.1. Súd prvej inštancie na základe výsledkov vykonaného dokazovania považoval za preukázané a nesporné uzavretie úverovej zmluvy č. U. z XX. júna XXXX v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“) a uzavretie zmluvy o zriadení záložného práva č. U. XX/XXXXX. Žalovaná poskytla žalobcovi účelový úver vo výške 5.500 eur na úhradu zaplatenia ceny motorového vozidla U. R. P. J. XX-X.X J. Y. Žalobca uhradil poslednú splátku vo výške 667,52 eura dňa 22. februára 2018 s tým, že k splateniu istiny došlo 21. marca 2017. Sporným bolo posúdenie náležitosti úverovej zmluvy, ako aj dohody o odplate pre tvrdený rozpor s dobrými mravmi.

1.2. Právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 2 ods. 2, § 2 písm. a), písm. b), § 9 ods. 1, § 7 ods.

1 a 2, § 9 ods. 2 písm. f), písm. j), písm. r) zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy, ako aj v súlade s ustanoveniami § 39, § 107 ods. 1, § 103 Občianskeho zákonníka. Skonštatoval, že zmluva o úvere obsahuje všetky podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, dohodu o odplate považoval za platnú, preto žalobu ako nedôvodnú zamietol. Keďže nebolo zistené, že by na strane žalovanej došlo k bezdôvodnému obohateniu, súd prvej inštancie sa vznesenou námietkou premlčania vecne nezaoberal. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s § 255 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 24. augusta 2022 sp. zn. 7Co/66/2022 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením. Žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalovaná ako veriteľ pred uzavretím spotrebiteľskej zmluvy dostatočným spôsobom skúmala osobné, rodinné a majetkové pomery žalobcu. Bolo preukázané, že žalobca mal pravidelný mesačný príjem, zabezpečené bývanie, boli preukázané mesačné výdavky, pričom jeho majetkové pomery boli preverené žalovanou aj v registri tzv. U. s výsledkom bez negatívneho záznamu na strane žiadateľa. Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania, odvolací súd zdôraznil, že nebolo možné vyhodnotiť postup žalovanej ako nesprávny, keďže žalobca ako spotrebiteľ mal viackrát poskytnutý spotrebiteľský úver, ktorý riadne a včas splácal. Napokon aj v danom prípade došlo k splateniu úveru žalobcom predčasne pred dohodnutou dobou splatnosti spotrebiteľského úveru. V kontexte uvedeného odvolací súd skonštatoval, že na základe podmienok vyplývajúcich z § 7 ods. 1 a 2, § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. účinného v čase uzavretia zmluvy, neboli zistené skutočnosti, na základe ktorých by bolo dôvodné považovať poskytnutý spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov.

2.2. Za vecne správny považoval odvolací súd aj záver súdu prvej inštancie týkajúci sa posúdenia obsahových náležitostí úverovej zmluvy z 27. apríla 2014 v zmysle § 9 ods. 2 písm. r) zákona č. 129/2010 Z. z. Na základe zmluvného dojednania žalobca uhradil poplatok za registráciu záložného práva v Notárskom centrálnom registri záložných práv podľa sadzovníka pre výpočet odmeny notára za notársku činnosť v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „MS SR“) č. 31/93 Z. z. vo výške 47,79 eura a za výmaz záložného práva vo výške 16,60 eura. Čl. 10 ods. 2 písm. n) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „smernica 2008/48 ES“) v spojení s § 9 ods. 2 písm. r) zákona č. 129/2010 Z. z. je potrebné vykladať v tom zmysle, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať údaj o tom, že povinnosťou spotrebiteľa bude platiť tzv. notárske poplatky. Pokiaľ v záložnej spotrebiteľskej zmluve bol žalobca ako spotrebiteľ informovaný o tom, aký druh notárskeho poplatku bude povinný uhradiť a s akým konkrétnym súvisiacim úkonom, potom nemožno dospieť k záveru o porušení zmluvných podmienok vyplývajúcich z uzavretej zmluvy. Na základe uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil v súlade s § 387 ods. 1 a 2 CSP. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol v súlade s § 396 ods. 1 v spojení s § 255 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej len „dovolateľ“), ktoré prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Namietal porušenie jeho procesných práv a tým aj porušenie práva na spravodlivý proces z dôvodu, že odvolací súd nevykladal vnútroštátne právne predpisy eurokonformne, ale v priamom rozpore s rozsudkami Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) vo veci C-449/13, C-679/18, C-303/20. Argumentoval tým, že odvolací súd náležite neodôvodnil odklon od týchto rozhodnutí, ako aj nedal odpoveď na uplatnené odvolacie námietky. Poukázal na to, že skutkové tvrdenia sú vágne, z ktorých nemožno prijať žiaden konkrétny záver. Týkajú sa neurčitosti ohľadne splácania úverov žalobcom, kedy, v akej výške, ohľadne príjmu žalobcu. Následne s poukazom na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04, II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 410/06, dovolateľ považoval napadnuté rozhodnutie za arbitrárne, svojvoľné, nemajúce oporu vo vykonanom dokazovaní. Poznamenal, že dôkazné bremeno spočívalo na žalovanej na preukázanie toho, či do registra tzv. U. nahliadla alebo nie. Navyše spor nebol o tom, že niečo v registri o žalobcovi je alebo nie je zapísané, ale či žalovaná do registra nahliadla alebo nie. Výčitka odvolacieho súdu teda neobstojí v

zásade testu formálnej logiky, pretože ak by v danom registri nebolo nič zapísané a teda žalobca by nevedel produkovať dôkaz opaku, tak len samotná skutočnosť, že v ňom nebolo nič zapísané, by mala podľa názoru odvolacieho súdu znamenať, že žalovaná do tohto registra nahliadla, čo je nepresvedčivé a vnútorne neudržateľné odôvodnenie. Podľa názoru dovolateľa extrémny nesúlاد predstavuje na jednej strane skutočnosť, že žalovaná neprodukovala žiaden dôkaz o tom, že by do registra U. nahliadla. Uvedené považoval za svojvoľný záver súdu, nemajúci oporu vo vykonanom dokazovaní, porušujúci tak procesné práva žalobcu v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Úlohou súdu má byť skúmanie toho, aké konkrétne kroky na overenie bonity spotrebiteľa veriteľ urobil, a nie hodnotenie toho, čo bolo v skutočnosti v registri zapísané. Za neudržateľný záver odvolacieho súdu považoval aj záver o tom, že o bonite žalobcu malo svedčiť to, že spotrebiteľský úver predčasne splatil po 3,5 roku, pretože súd neskúmal, z akých dôvodov došlo k predčasnému splateniu spotrebiteľského úveru na strane žalobcu, hoci v zmysle rozsudku Súdneho dvora vo veci C-679/18 mal súd skúmať túto otázku ex offio, teda aj bez akejkoľvek procesnej aktivity zo strany žalobcu. Medzi poskytnutím úveru a predčasnou splatnosťou prešlo obdobie 3,5 roka, a teda finančná situácia spotrebiteľa sa mohla zmeniť, ktorá skutočnosť je rozhodujúca pre posúdenie otázky toho, či veriteľ si splnil svoje povinnosti podľa § 11 ods. 2 a § 7 zákona č. 129/2010 Z. z. Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vrátiť odvolaciemu súdu, alebo zmeniť a žalobe vyhovieť. Uplatnil si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že žalobca neuviedol žiadne nové skutočnosti ani dôkazy, ktoré by neboli súdmi nižšej inštancie už posudzované. Skutočnosť, že nesúhlasí s ich právnym názorom nezakladá dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP. Podotkla, že paušálne tvrdenie o nedostatočne zistenom skutkovom stave, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. K otázke skúmania bonity zdôraznila, že právna úprava zákona č. 129/2010 Z. z. v čase uzatvorenia úverovej zmluvy neukladala tak podrobné povinnosti pre veriteľov pri skúmaní bonity ako je to v súčasnosti. Zákon neupravoval výlučne povinnosti žalovanej ako veriteľa, akým spôsobom má skúmať bonitu klienta, ale rovnako ukladal povinnosti aj žalobcovi ako klientovi poskytnúť úplné, presné a pravdivé údaje. Žalovaná pred poskytnutím úveru skúmala príjem žalobcu, rodinný stav, výživovacie povinnosti, druh bývania, zamestnanie, databázu registra U. formou dotazu, z ktorého neexistuje výpis, ktorý by bolo možné ako dôkaz predložiť, čo však automaticky nemožno vyhodnotiť ako jeho neexistenciu. Navyše ustanovenie § 7 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení platnom a účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy neukladalo žalovanej ako veriteľovi povinnosť nahliadať do databáz, ale ponechal túto možnosť ako jeho právo. V tejto súvislosti poukázala na záver vyplývajúci z rozsudku Súdneho dvora vo veci C-449/13 z 18. decembra 2014, v zmysle ktorého čl. 8 ods. 1 smernice 2008/48/ES sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby bolo posúdenie úverovej bonity spotrebiteľa vykonané len na základe informácií uvedených spotrebiteľom, za podmienky, že tieto informácie budú dostatočné. Na záver dodala, že pri skúmaní bonity žalobcu ako spotrebiteľa postupovala s najvyššou možnou mierou odbornej starostlivosti, preto v zmysle platnej právnej úpravy si splnila všetky povinnosti. Nemožno preto vyhodnotiť úver ako bezúročný a bez poplatkov z dôvodu hrubého porušenia povinností. Navrhla dovolanie odmietnuť. Uplatnila si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia expressis verbis vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

8. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

10. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

11. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

12. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

13. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

14. V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP dovolateľ namietal hodnotenie dôkazov preukazujúcich skúmanie bonity klienta veriteľom pred uzavretím spotrebiteľskej zmluvy, arbitrárnosť a svojvoľnosť napadnutého rozhodnutia nemajúceho oporu vo vykonanom dokazovaní, ako aj neodôvodnenie odklonu od rozhodnutí Súdneho dvora C-679/18, C-449/13, C-303/20 a nevysporiadanie sa s uplatnenými odvolacími námietkami.

15. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 1 668,80 eura z dôvodu, že so žalovanou uzavrel formulárovú spotrebiteľskú zmluvu, ktorej obsah nemohol meniť, ktorá je v hrubom rozpore so zákonom č. 129/2010 Z. z., zákonom č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a Občianskym zákonníkom. Namietal neplatnosť dojednanej odplaty, ktorú považoval za rozpornú s dobrými mravmi, ako aj bezúročnosť a bezpoplatkovosť spotrebiteľského úveru z dôvodu, že v zmluve absentujú predpoklady použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov (ďalej len „RPMN“), výška poplatkov hradených

spotrebiteľom za úkony notára, doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, adresa predávajúceho (veriteľa), na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, ako aj porušenie povinnosti veriteľa vyplývajúcej z § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. Z úverovej zmluvy č. U.3 z 27. júna 2014 vyplýva, že veriteľ poskytol žalovanému účelový úver na kúpu terénneho motorového vozidla vo výške 5.500 eur s ročnou úrokovou sadzbou 19,906640 %, výškou RPMN 21,79 %, priemernou hodnotou RPMN 28,42 %. Dlžník sa zaviazal splácať poskytnutý úver mesačnou splátkou vo výške 166,88 eura v počte 48 splátok s termínom splatnosti prvej splátky 25. júla 2014 a s dojednanou dobou konečnej splatnosti 25. júna 2018, celkovou čiastkou splatnou spotrebiteľom vo výške 8.010,24 eura. Žalobca uhradil poskytnutý úver predčasne splátkou z 22. februára 2018 vo výške 667,52 eura. Zo zmluvy o zriadení záložného práva č. U 27. júna 2014 vyplýva, že predmetom zálohu bolo motorové vozidlo U. R. P. J. XX-X.X J. Y., č. karosérie (VI) : Y Záložné právo k zálohu vzniká registráciou v Notárskom registri záložných práv a záložca sa zaviazal uhradiť všetky náklady spojené s registráciou záložného práva v uvedenom registri.

16. Súd prvej inštancie k jednotlivým námietkam k dojednaným zmluvným podmienkam uviedol, že dojednaná úroková sadzba nepresahuje dvojnásobok priemeru bánk, ktorý bol v danom prípade 21,32 %. S poukazom aj na ustanovenie § 1 ods. 4 nariadenia č. 87/1995 Z. z. bola ročná priemerná hodnota spotrebiteľských úverov so zabezpečením alebo lízingom vo výške od 500 eur do 6.500 eur vo výške 28,42 %, preto dojednanú úrokovú sadzbu vo výške 21,32% považoval za zákonnú, t. j. v jej zákonomnom rozmedzí. Nestotožnil sa s námietkou žalobcu, že by uvedená výška mala byť v rozpore s dobrými mravmi. K námietke týkajúcej predpokladov pre výpočet RPMN (§ 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z.) poukázal na údaje vyplývajúce z formulára - Štandardné európske informácie o spotrebiteľských úveroch, ktorý bol súčasťou zmluvy o úvere, ktorého prevzatie žalobca nerozporoval. Z jeho obsahu vyplývajú údaje pre výpočet RPMN a to výška úveru, počet, výška a termíny splátok, ako aj zahrňa všetky náklady s výnimkou úhrady poistenia výdavkov a platieb, ktoré by bol spotrebiteľ povinný uhradiť v prípade omeškania. Výkonaním kontroly výpočtu súdom podľa kalkulačky FINif na základe údajov vyplývajúcich z úverovej zmluvy, súd prvej inštancie dospel k výške RPMN 21,58 % a splatenej sume 8.010,24 eura. V kontexte uvedeného poznamenal, že žalobca neunesol dôkazné bremeno na preukázanie predpokladov pre výpočet RPMN s tým, že žalovaná dodržala zákonné ustanovenie. K námietke týkajúcej informácie o výške poplatkov hradených spotrebiteľom v zmysle § 9 ods. 2 písm. r) zákona č. 129/2010 Z. z., uviedol, že podľa časti 4 bodu 4. 1. zmluvy o zriadení záložného práva sa žalobca zaviazal uhradiť všetky náklady spojené s registráciou záložného práva v Notárskom centrálnom registri záložných práv. Podľa sadzobníka pre výpočet odmeny notára za notársku činnosť, ktorý tvorí prílohu vyhlášky MS SR č. 31/1993 Z. z., bola odmena notára vo výške 49,79 eura a poplatok za výmaz záložného práva v sume 16,60 eura. S poukazom na bod 20 preambuly smernice 2008/48/ES, čl. 3 písm. g) uvedenej smernice, súd prvej inštancie ustálil, že sporné notárske poplatky vznikli zo zmluvy o zriadení záložného práva, nie z úverovej zmluvy, ktorých výška a to odmena bola stanovená notárom. Výška poplatkov za výmaz záložného práva nemohla byť známa v čase uzavretia zmluvy, lebo právnu úpravou sa mohla meniť, ako aj strany nemohli predpokladať kedy k výmazu dôjde. Ani námietku týkajúcu sa neuvedenia doby trvania zmluvy a termínu konečnej splatnosti zmluvy, v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z., súd prvej inštancie nepovažoval za dôvodnú, lebo v časti 4 úverovej zmluvy je uvedená prvá mesačná splátka 25. júla 2014, konečná splatnosť 25. júna 2018 a počet splátok 48. K ďalšej námietke týkajúcej sa uvedenia adresy predávajúceho (veriteľa), na ktorej môže byť uplatnená reklamácia alebo sťažnosť v zmysle § 9 ods. písm. c) zákona č. 129/2010 Z. z., súd prvej inštancie považoval v konaní preukázané a medzi stranami nesporné, že žalobcovi bude predmet financovania a to motorové vozidlo vydané obchodnou spoločnosťou H., O., I., IČO: XXXXXXXX. Vo vzťahu k tejto námietke, preto považoval tvrdenie žalobcu za účelové. Napokon k namietanému porušeniu povinnosti veriteľa, vyplývajúcej mu z § 7 ods. 1 zákon č. 129/2010 Z. z., súd prvej inštancie konštatoval, že z matričného listu (v spise na č. l. 91) a z poskytnutia údajov žalobcom ako klientom žalovanej pred uzavretím úverovej zmluvy vyplýva, že žalobca bol podnikateľ-živnostník, s mesačným príjmom 1.000 eur, s mesačnými nákladmi domácnosti vo výške 150 eur a s ostatnými mesačnými výdavkami v sume 40 eur. Z dôvodu splácania žalobcom aj iné úverové zmluvy v minulosti, žalobca bol hodnotený žalovanou ako dobrý klient. Vychádzajúc z uvedeného konštatoval splnenie povinnosti veriteľa skúmať bonitu dlžníka. Zdôraznil, že podľa § 7 zákona č. 129/2010 Z. z. mal zákonnú povinnosť

pri skúmaní bonity nielen veriteľ, ale aj dlžník. Navyše žalovaná overovala schopnosť splácať úver v jemu dostupných registroch, o čom predložila dôkaz (v spise na č. I. 90). Navyše žalobca ani netvrdil, že by mal problém so splácaním úveru z dôvodu, že nebola žalovanou s odbornou starostlivosťou posudzovaná jeho bonita. Na záver poznamenal, že k hrubému porušeniu povinnosti pri overovaní bonity, ktoré by mali za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť spotrebiteľského úveru nedošlo. Navyše žalobca splatil úver predčasne, preto žalobu ako nedôvodnú zamietol. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovým stavom i s právnym posúdením veci, ako aj sa vysporiadal s uplatnenými odvolacími námietkami (bod. 2.2. odôvodnenia).

17. Sumarizujúc uvedené dovolací súd konštatuje, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia uvedeného v bodoch 10 až 15, v spojení s odôvodnením uvedeným súdom prvej inštancie v bodoch 50 až 59 chápaných v ich organickej (kompletizujúcej) jednote (sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu. Odôvodnenie odvolacieho súdu spĺňa náležitosti odôvodnenia vyplývajúce z § 220 ods. 2 v spojení s § 393 ods. 2 CSP, lebo zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami, aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Vysporiadanie sa s uplatnenými podstatnými odvolacími námietkami, odvolacím súdom možno považovať za dostatočné aj v zmysle § 387 ods. 3 CSP.

18. Dovolací súd poznamenáva, že súdy nižšej inštancie posudzovali uplatnené námietky dovolateľa ako spotrebiteľa v súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie. Z rozhodnutí na ktoré poukázal dovolateľ je nepochybné, že články 8 a 23 smernice 2008/48/ES sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offio existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48/ES sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne, a to v trojročnej premlčacej dobe (rozsudok z 05. marca 2020 vo C-679/18).

18.1. V rozsudok z 11. septembra 2014 vo veci C-449/13, Súdny dvor posudzoval predzmluvné povinnosti poskytovateľa úveru a to povinnosti stanovené v článku 5 (informačná povinnosť a povinnosť poskytnúť vysvetlenie) a v článku 8 (posúdenie úverovej bonity spotrebiteľa) smernice 2008/48/ES. Rozhodol, že ustanovenia smernice 2008/48/ES sa majú vykladať v tom zmysle, že jednak bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej dôkazné bremeno nesplnenia povinností upravených v článkoch 5 a 8 smernice 2008/48/ES zaťažuje spotrebiteľa; jednak bránia skutočnosti, aby sa súd z dôvodu štandardného ustanovenia musel domnievať, že spotrebiteľ uznal úplné a správne vykonanie veriteľom jeho predzmluvných povinností, pričom toto ustanovenie má za následok aj prenesenie dôkazného bremena o vykonaní uvedených povinností, ktoré môže narušiť účinnosť práv priznaných smernicou 2008/48/ES; článok 8 ods. 1 smernice 2008/48/ES sa má vykladať v tom zmysle, že jednak nebráni, aby bolo ohodnotenie úverovej bonity spotrebiteľa uskutočnené len na základe ním predložených informácií za predpokladu, že sú tieto informácie dostatočné a že k obyčajným vyhláseniam spotrebiteľa sú pripojené dôkazy, a jednak neukladá veriteľovi povinnosť systematicky overovať pravosť informácií poskytnutých spotrebiteľom.

18.2. V rozsudku z 10. júna 2021 C-303/20 Súdny dvor k čl. 8 smernice 2008/48/ES uviedol, že veriteľ je povinný posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá povinnosť môže prípadne zahŕňať nahliadnutie do

príslušnej databázy. Cieľom tejto povinnosti je tiež posilniť zodpovednosť veriteľa a zabrániť poskytnutiu úveru nebonitným spotrebiteľom (C-449/13, C-58/18, C-679/18).

19. Napokon aj odvolací súd pri posudzovaní dojednaných zmluvných podmienok, vrátane splnenia predzmluvných povinností veriteľa konštatoval, že ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. sú výsledkom implementácie smernice 2008/48/ES a v súlade s rozsudkom Súdneho dvora vo veci Home Credit Slovakia a. s. proti Klára Bíróová, C-42/15. Porušenie povinnosti veriteľa, ktorá má podstatný význam môže byť sankcionované podľa vnútroštátnej právnej úpravy. K uvedenému dovolací súd dodáva, že tvrdosť sankcií musí byť primeraná závažnosti porušenia, ktoré postihujú, a to najmä zabezpečením skutočne odrádzajúceho účinku, pričom musia rešpektovať všeobecnú zásadu proporcionality (C-565/12). Smernica 2008/48/ES priznáva veriteľovi mieru voľnej úvahy pri určení, či informácie, ktoré má k dispozícii, sú dostatočné na potvrdenie úverovej bonity spotrebiteľa a či ju musí overiť aj inými prostriedkami. V preskúmvanej veci dovolací súd nezistil porušenie zásady efektivity, lebo dôkazné bremeno nesplnenia povinnosti veriteľa nezaťažovalo spotrebiteľa. Žalovaná v spore preukázala, že pri skúmaní bonity žalobcu pred uzavretím úverovej zmluvy postupovala náležite s dostatočnou odbornou starostlivosťou, skúmala príjem žalobcu, rodinný stav, vyživovacie povinnosti, druh bývania, zamestnanie, databázu registra SOLUS formou dotazu (v spise na č. I. 90), matričný list klienta (v spise na č. I. 91). V čase uzavretia úverovej zmluvy bolo povinnosťou veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom bolo potrebné zohľadniť najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Zároveň bolo povinnosťou spotrebiteľa a dlžníka poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti splácať spotrebiteľský úver; tým nebolo dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom (§ 7 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy). Z výsledkov vykonaného dokazovania, zhodnotenia jednotlivých dôkazov jednotlivo a všetky vo vzájomnej súvislosti v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov (§ 191 CSP) možno konštatovať, že súdy nižšej inštancie dospeli k správne záveru o splnení predzmluvných povinností veriteľa pred uzavretím úverovej zmluvy.

20. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 383/06), uvedené sa však netýka danej veci. Uplatnenú námietku preto dovolací súd vzhľadom na vyššie uvedené dôvody nepovažoval za dôvodnú. V rámci dovolacieho prieskumu nezistil existenciu vady zmätočnosti, v postupe súdov nižších inštancií a ani nedostatočné odôvodnenie a nevysporiadanie sa s podstatnými námietkami uplatnenými žalobcom v priebehu konania.

21. Z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu vyplýva, že prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci v zásade nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP (R 24/2017). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožnil, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (I. ÚS 188/06). Odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizovateľné základné právo strany sporu na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

22. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení účastníkov, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť podaného nároku, resp. uplatnených námietok. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom účastníka, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania,

vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010). Je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (II. ÚS 675/2014, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07).

23. Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) stabilne judikuje, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, zároveň však nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska proti Španielsku z 29. apríla 1993; m. m. II. ÚS 410/06, I. ÚS 736/2016).

24. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie (§ 442 CSP), v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižších inštancií, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania, vrátane nesprávneho vyhodnotenia niektorého dôkazu. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

25. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd teda nezistil existenciu vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, preto prípustnosť a ani dôvodnosť dovolania z tohto dôvodu nie je daná.

26. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalovanej v dovolacom konaní, vyplývajúcou z § 255 ods. 1 CSP.

27. Toto rozhodnutie bolo prijaté Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.